

O B S A H

Předmluva k druhému vydání	13
Předmluva k prvnímu vydání	15
Seznam zkratek	16
Seznam tabulek	17
 Náplň, organisace a činnost vnitřního lékařství v armádě v polních podmínkách	19
Poruchy tepelné regulace při delším účinku tepla (úžeh, úpal)	25
Poškození chladem. Podchlazení. Promrznutí	27
Otzáka nachlazení a choroby z nachlazení	30
Nemoc z ozáření. Iradiační nemoc. Choroba z ionisačního záření	32

N E M O C I   S R D C E   A   G É V

Srdeční úraz. Kardiální trauma. Trauma cardiale	43
Nespecifická myokarditis. Myocarditis nonspecifica	45
Revmatická horečka. Febris rheumatica	46
Revmatická karditis. Carditis rheumatica	49
Perikarditis, zánět osrdečníku. Pericarditis	56
Zánět osrdečníku prudký. Pericarditis acuta, simplex	56
Perikarditis u pneumonie. Pericarditis pneumococcica	58
Perikarditis u tbc. Pericarditis tbc	58
Perikarditis u chronické nefritidy. Pericarditis uremica	58
Perikarditis u infarktu myokardu. Pericarditis epistenocardiacia	58
Benigní perikarditis (idiopatická). Pericarditis benigna	58
Zánětlivé sevření srdce. Pericarditis constrictiva chronica	59
Chronické chlopenní vady. Vitia cordis	61
Aortální vady. Vitia aortae	62
Stenosha aorty. Stenosis ostii arteriosi sinistri	62
Insufcience (nedomykavost) aortálních chlopní. Insufficientia aortae (valvularum semilunarium)	63
Vady mitrální. Vitium mitrale	65
Mitrální insufcience. Nedomykavost dvojcípé chlopně. Insufficientia valvulae mitralis	66
Zúžení levého žilního ústí. Mitrální stenosa. Stenosis ostii venosi sinistri. STOVS	67
Trikuspidální vady. Vitium tricuspidale	70
Vrozené vady srdeční. Vitium cordis congenitum	71
Vrozené zúžení srdečnice. Coarctatio aortae	71
Otevřená tepenná dučeji. Ductus Botalli apertus	72

Otevřená mezikomorová přepážka. Rogerova choroba. Septum interventriculare apertum. Defectus septi ventriculorum	73
Defekt přepážky sínové. Defectus septi atriorum	74
Vrozená, čistá stenos a plicnice. Stenosis arteriae pulmonalis congenita	74
Subakutní bakteriální endokarditis. Endocarditis lenta	75
Akutní bakteriální endokarditis. Prudký zánět nitroblány srdeční. Endocarditis bacterialis acuta	78
Srdeční nemoc koronárního původu (tzv. koronární choroba)	79
Angina pectoris	81
Náhlé koronární selhání. Insufficientia coronaria acuta	85
Infarkt myokardu. Infarctus myocardii	87
Vleklá nemohoucnost srdečního svalu	94
Cor pulmonale	96
Akutní pulmonální srdečce. Cor pulmonale acutum	97
Chronické pulmonální srdečce. Cor pulmonale chronicum	98
Hypertense a hypertensní nemoc. Esenciální hypertense. Morbus hypertonicus	101
Hypotense trvalá nebo periodická. Hypotonia essentialis	110
Válečný a traumatický šok	111
Mdloba a krátkodobé poruchy vědomí	117
Adams-Stokesův syndrom	119
Kolaps	122
Vasomotorické poruchy cerebrální	124
Metabolické poruchy jako příčiny mdloby	124
Záchvatová dušnost srdečního původu při nedostatečnosti levého srdce a periodické dýchání	128
Patogenese a léčba vleklého selhání (městnavé nedostatečnosti, dekompenzace) srdece	133
Funkční vyšetření srdce (oběhu)	144
Poruchy srdečního rytmu. Arytmie. Arrhythmia	149
Změna činnosti sinusového uzlu	149
Arytmie předsíňového původu	150
Flutter – kmitání síní	151
Fibrilace síní	151
Aurikulární tachykardie	153
Arytmie nodálního původu	154
Prosté prodloužení PQ	154
Částečná a úplná sínokomorová blokáda	155
Arytmie komorového původu. Komorové extrasystoly	155
Komorová tachykardie. Tachycardia ventricularis	156
Blokáda levého raménka	157
Blokáda pravého raménka	157
Léčení arytmíí	158
Neurocirculační astenie	159
Zákopová noha	163
Několik poznámek k diferenciální diagnostice cévních nemocí končetin	165
Pokyny pro funkční vyšetření periferních cév	166
Zánět žil a srážení krve v žilách. Thrombophlebitis a phlebothrombosis	167
Žilní městky. Varikosní komplex	169
Diferenciální diagnostika bolestí končetin	171
Arteriosklerosa. Ateromatosa	173

Kolagenosy	177
Nekrotisující arteritis. Polyarteritis nodosa. Arteritis generalisata	178
Lupus erythematoses disseminatus	182
Skleroderma	182
Dermatomyositis	182
Bürgerova choroba. Thromboangiitis obliterans	183
Löfflerův syndrom. Prchavé plicní infiltráty	185
Obtížně zařaditelné poruchy: amyloidosa	186

N E M O C I C E S T D Y C H A C I C H

Zvláštnosti průběhu chorob dýchacích cest za polních podmínek	188
Respirační funkce u některých nemocí plic	189
Sdružená ventilační a alveolo-respirační nedostatečnost	191
Kašel	192
Krvácení z plic	192
Katary horních cest dýchacích	193
Zánět průdušek. Bronchitis	194
Akutní katarální bronchitis. Bronchitis acuta	196
Chronická bronchitis. Bronchitis chronica	197
Bronchiektasie	199
Průdušinková záducha. Asthma bronchiale	201
Stenos a obstrukce bronchů	205
Rozedma plic. Emphysema pulmonum	207
Hyperémie plic (kongesce, překrvání plic)	210
Akutní edém plic. Oedema pulmonum acutum	211
Bezvzdušnost plic. Atelectasis pulmonum	213
Záněty plic – všeobecné poznámky	215
Zánět plic lalokový. Pneumonia lobaris (crouposa)	215
Lalůčkový zánět plic. Bronchopneumonia. Pneumonia lobularis	220
Primární bronchopneumonie	221
Bronchopneumonie sekundární	221
Aspirační bronchopneumonie	223
Bronchopneumonia caseosa	223
Primární atypická pneumonie. Intersticiální pneumonie	224
Pneumonitis	225
Plicní absces. Abscessus pulmonum. Hlíza plic	226
Gangréna plic	229
Fibrosa plic. Fibrosis pulmonum	230
Zaprášení plic. Pneumoconiosis	231
Nádor plic. Tumor pulmonum	232
Zánět pohrudnice. Pleuritis	234
Suchý zánět pohrudnice. Pleuritis sicca (fibrinosa) acuta	235
Zánět pohrudnice s výpotkem. Pleuritis exsudativa serofibrinosa	236
Hnisavý zánět pohrudnice. Pleuritis purulenta. Empyema thoracis	238
Hydrotorax	240
Chylotorax	240
Hemoragický exsudát a hemotorax	241
Plynatost hrudní. Pneumotorax	242

NEMOCI ZAŽÍVACÍCH ÚSTROJÍ

Bolest v gastrointestinálním traktu	246
Alergie a gastrointestinální trakt	248
Angioneurotický edém rtů a jazyka	249
Purpura abdominalis	249
Colica mucosa (spastica)	250
Porucha polykání. Dysfagie	251
Diferenciální diagnosa zvracení	252
Zvracení krve. Hematemesis	253
Meléna	254
Atonie žaludku	255
Hypertonie a spasmus žaludku	256
Funkční neurotické zvracení	256
Sekreční poruchy žaludku	256
Achlorhydrie	257
Pálení žáhy. Pyrosis	257
Pálení jazyka. Glossodynía	258
Některé typické funkční syndromy spojované s nemocí žaludku. Dyspeptický syndrom	
funkční	258
Zánět (katar) žaludku. Gastritis	259
Gastritis acuta	260
Gastritis chronica	261
Gastritis chronica superficialis	261
Gastritis chronica atroficans	261
Gastritis chronica hypertrofica	262
Klinický obraz gastritid	262
Vředová choroba. Ulcus pepticum ventriculi et duodeni	263
Dvanácterníkový vřed. Ulcus pepticum duodeni	264
Postoperační obtíže a tak zv. postresekční nemoc	269
Jejunální vřed	270
Žaludeční vřed. Ulcus pepticum ventriculi	271
Jícnový vřed. Ulcus pepticum oesophagi	272
Zánět (katar) sliznice dvanácterníku. Duodenitis	272
Prudký zánět sliznice tenkého střeva – infekční průjem. Enteritis acuta	273
Gastroenteritis způsobená stafylokokovým toxinem	274
Nemoc Crohnova. Enteritis regionalis (terminalis)	275
Střevní tuberkulosa. Enteritis tuberculosa – ileotyphlitis specifica	276
Diferenciální diagnostika průjmů.	
Prudký průjem, diarrhoe	276
Vleklý průjem (chronická diarea)	277
Vleklý zánět tračníku. Colitis chronica	277
Vleklý zánět střeva. Enteritis chronica	278
Dyspepsie střevní	278
Vředový zánět tračníku	278
Průjmy při chronických nezánětlivých procesech	279
Vředový zánět tračníku. Colitis ulcerosa – colitis gravis	280
Funkční poruchy tlustého střeva	282
Dráždivý tračník	283
Trvalá zácpa. Obstipace	285

Funkce žlučníku	286
Prudký zánět žlučníku. Cholecystitis acuta	287
Vlekly zánět žlučníku. Cholecystitis chronica	289
Kameny ve žlučníku a žlučových cestách. Cholelithiasis	290
Poznámky k diferenciální diagnóze obstrukce choledochu	292
Syndrom postcholecystektomický	293
Dyskinesia žlučových cest. Dyskinesis biliaris	294
Pankreas a některé choroby pankreatu	297
Prudký zánět slinivky břišní. Pancreatitis acuta. (Akutní nekrosa pankreatu. Pancreatitis haemorrhagica acuta)	298
Vlekly zánět pankreatu. Pancreatitis chronica	300
Žloutenka - úvod a diferenciální diagnostika. Icterus	301
Obstrukční žloutenka	302
Hepatocelulární žloutenka	302
Hemolytická žloutenka	303
Infekční zánět jater. Virusová hepatitis. Hepatitis epidemica	305
Stavy po infekční hepatitidě. Syndrom posthepatitický	308
Poškození jater jedy. Toxická hepatitis. Hepatitis (necrosis hepatis) toxica	309
Subchronická a chronická hepatitis. Vlekly zánět jater	310
Prudké selhání jater. Coma hepaticum. Hepatargie. Hepatocelulární insufcience	312
Cirrosy jater	314
Portální cirhosa. Svraštění jater. (Laennecova, alkoholická, atrofická cirhosa).	
Cirrhosis hepatis	314
Biliární cirhosa	317
A. Biliární cirhosa Hanotova	317
B. Biliární cirhosa obstrukčního typu	318
Postatropická neboli toxická cirhosa	318
Pigmentová cirhosa. Hemochromatosa. Bronzový diabetes. Nemoc Recklinghausenova	318
Diferenciální diagnóza zvětšených jater	319
Hepatosplenomegalie	321

NĚKTERÉ PORUCHY VÝŽIVY A LÁTKOVÉ PŘEMĚNY

Účinky hladovění a nedostatečné výživy: malnutrice, alimentární dystrofie	322
Účinky úplného hladovění	323
Potřeba vitaminů	324
Toxicita vitaminů	326
Obesitas - otylost	326

NEMOCI ŽLÁZ S VNITŘNÍM VYMĚŠOVÁNÍM

Nemoci štítné žlázy: struma simplex, prosté vole	329
Snížení činnosti štítné žlázy. Hypothyreosis	330
Nemoc Basedowova, Gravesova, toxicický adenom štítné žlázy. Hyperthyreosis. Thyreotoxicosis	332
Nemoci nadledvinek	339
Hormony kůry nadledvinkové	340
Náhlá nedostatečnost nadledvinkové kůry. Insufficientia adrenocorticalis acuta	340

Vleklá nadledvinková nedostatečnost. Nemoc Addisonova. (Morbus Addisoni, insufficiencia adrenalis chronica)	341
Syndrom Cushingův	343
Adrenogenitální syndrom	345
Choroby dřeně nadledvinek	345
Feochromocytom. Nádor dřeně nadledvinek	346
Hypopituitarismus. Simmondsova choroba. Sheehanův syndrom	348
Neurohypofysa	349
Diabetes insipidus	350
Cukrovka. Úplavice cukrová. Diabetes mellitus	351
Léčení ACTH, Cortisonem a příbuznými látkami	362

CHOROBY KRVE

Choroby krve	365
Anémie z krvácení a zvýšeného rozpadu erytrocytů.	
Anémie posthemoragické	366
Anémie hemolytické	366
Anémie z nedostatečnosti kostní dřeně	370
Klinický obraz anémií	372
Léčení anémie	374
Polycytémie	375
Polycythaemia vera (erythraemia, Morbus Vaquez-Osler)	376
Diferenciálně diagnostické poznámky k bílému krevnímu obrazu.	
Leukopenie	377
Agranulocytosa	378
Leukocytosa	379
Bělokrevnost. Leukaemia	380
Diferenciální diagnosa zvětšených mízních uzlin	382
Zvětšení sleziny	384
Sarkoidosa. Sarcoidosis	386
Lymfogranulom. Lymphogranuloma malignum. Hodgkinova nemoc	388
Postup a zásady při diferenciální diagnostice krvácivé diatesy	389
Laboratorní testy při krvácivých chorobách	390

VÝKYVY ROVNOVÁHY TĚLOVÝCH TEKUTIN A JEJICH SKLADBY

Poruchy rovnováhy tělových tekutin	393
Klinické rozpoznávání poruchy vodní rovnováhy	396
Úbytek mimobuněčné a současně nitrobuněčné tekutiny. Prostá vodní dehydrace .	398
Úbytek mimobuněčné tekutiny	399
Nadbytek intracelulární tekutiny	400
Porucha aktuální reakce a elektrolytové skladby tekutin	400
Klinické známky poruch kyselinozásadité rovnováhy	403
Výkyvy chloridů v mimobuněčné tekutině	404
Výkyvy sodíku v mimobuněčné tekutině	405
Výkyvy draslíku	405
Hypokaliémie	406
Hyperkaliémie	407

NEMOCI LEDVIN A MOČOVÝCH CEST

Funkce ledvin	408
Základní příznaky ledvinných chorob	410
Proteinurie	412
Hematurie	413
Leukocyturie a pyurie	414
Cylindrurie	414
Hemoglobinurie	415
Paroxysmální chladová hemoglobinurie	415
Klasifikace chorob ledvin podle Vančury	416
Prudký zánět ledvin. Nephritis acuta diffusa	418
Zákopová válečná nefritis	423
Vlekly zánět ledvin. Nephritis chronica	424
Akutní tubulární anurie. Akutní tubulární nekrosa. Náhlé selhání ledvin. Ischemická nefrosa. Nefrosa dolního nefronu	425
Bakteriální zánět ledvin. Pyelonephritis (a pyelitis). Intersticiální nefritis	429
Močové kaménky. Nephrolithiasis	432
Urémie a azotémie	434

NĚKTERÉ NEMOCI KOSTÍ A KLOUBŮ

Metabolické choroby kostí	438
Osteoporosa	438
Klinický obraz osteoporosy	440
Hyperparathyreoidismus	441
Diferenciální diagnostika častých chorob kostí	442
Infekční záněty kloubů. Nerevmatické záněty kloubů. Arthritis infectiosa	443
Kapavčitý zánět kloubů. Arthritis gonorrhoeica	443
Reiterův syndrom	444
Prudký hnisavý zánět kloubů. Polyarthritis suppurativa	444
Hydrops articulorum – pseudoarthritis	444
Diferenciální diagnosa některých zánětlivých chorob kloubů	445
Nekloubní revmatismus. Fibrosis	446

CHEMOTERAPIE A ANTIBIOTIKA VE VNITŘNÍM LÉKAŘSTVÍ

Sulfonamidy	450
Antibiotika	452
Penicilin	452
Streptomycin	454
Chloramfenikol (chloromycetin)	455
Chlortetracyklin	455
Oxytetracyklin	456
Tetracyklin	456
Erytromycin	456
Neomycin	456
Polymyxin	457

Psychiatrická léčebna
v Praze 8.
Knihovna

Bacitracin	457
Carbomycin (magnamycin)	457
Tyrotricin	458

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSA HOREČNATÝCH STAVŮ

Status febrilis. Hyperthermia. Pyrexia	460
Habituální hypertermie. (Neinfekční a nezhoubné zvýšení teploty)	460
Bolest hlavy. Cephalea	463

KOMATOSNÍ STAVY. COMA

Stručný nástin diferenciální diagnostiky	468
--	-----

NĚKTERÉ VELMI ČASTÉ OTRAVY

Akutní otrava etylalkoholem	471
Otrava barbituráty	472
Otrava kysličníkem uhelnatým	473
Otrava organofosfáty	474

ZÁKLADY PRAKTICKÉ PSYCHOTERAPIE

Věcný a jmenný ukazatel	484
-----------------------------------	-----